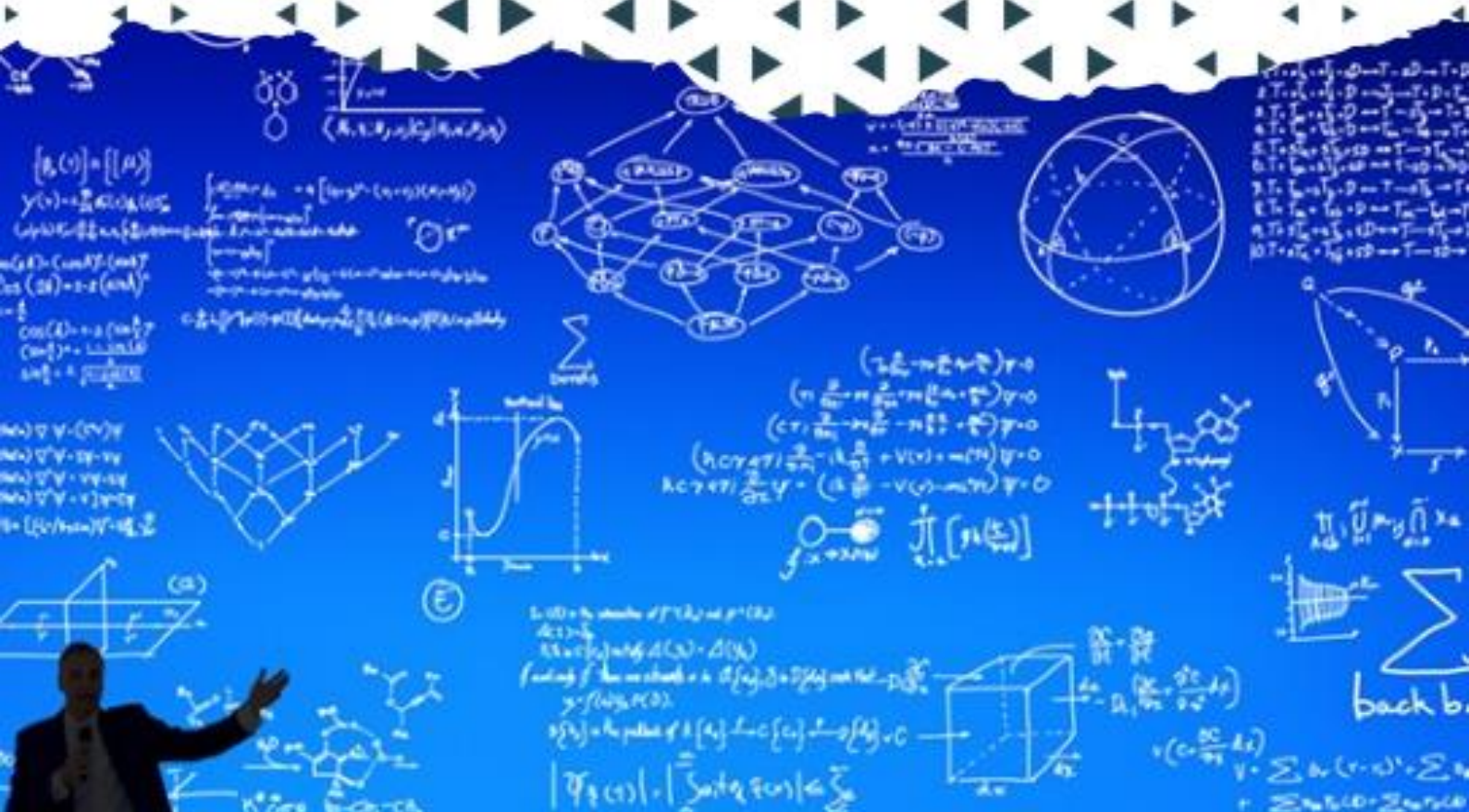

ZAMONAVIY ILM-FAN VA TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

Google Scholar doi zenodo OpenAIRE

+998945668868

<https://innoworld.net>

2025

INNOVATIVE WORLD

«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI

«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2025-YIL № 1-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI

ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

innoworld.net

TASVIRIY SAN'AT FANINI O'QITISH ORQALI O'QUVCHILARDA KREATIV IJODKORLIKNI SHAKLLANTIRISH

Adxamova Oltinoy Rafiqjon qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Tasviriy san'at yo'nalishi 1-bosqich magistranti

oltinoyadhamova@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada tasviriy san'at fanini o'qitish orqali o'quvchilarda kreativ ijodkorlikni shakllantirishning ahamiyati va samaradorligi tahlil etiladi. Maqola tasviriy san'at darslarida ijodiy fikrlash va tasavvur qobiliyatini rivojlantirishning usullari, o'quvchilarni ijodiy yondashuvga undashda dars metodikasining roli haqida so'z yuritadi. Shuningdek, tasviriy san'atning o'quvchilarda estetik va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishdagi o'rni ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Tasviriy san'at, kreativ ijodkorlik, o'quvchilar, ijodiy fikrlash, dars metodikasi, tasavvur, estetik qadriyatlar, ijodiy yondashuv.

Аннотация: В данной статье анализируется важность и эффективность формирования творческого творчества учащихся посредством обучения изобразительному искусству. В статье говорится о способах развития творческого мышления и воображения на занятиях искусством, а также о роли методов обучения в мотивации учащихся к творческому подходу. Также рассматривается роль изобразительного искусства в формировании эстетических и нравственных ценностей у студентов.

Ключевые слова: Изобразительное искусство, творческое творчество, студенты, творческое мышление, методика преподавания, воображение, эстетические ценности, творческий подход.

Abstract: This article analyzes the importance and effectiveness of the formation of creative creativity in students through the teaching of visual arts. The article talks about ways to develop creative thinking and imagination in art classes, and the role of teaching methods in motivating students to a creative approach. Also, the role of fine art in the formation of aesthetic and moral values in students is considered.

Key words: Fine art, creative creativity, students, creative thinking, teaching methodology, imagination, aesthetic values, creative approach.

KIRISH

Tasviriy san'at fani o'quvchilarda nafaqat vizual qobiliyatlarni rivojlantirish, balki kreativ fikrlashni shakllantirishga xizmat qiladi. Hozirgi kunda dunyo bo'ylab ta'lim tizimlarida ijodiy tafakkur va kreativ yondashuvni rivojlantirish masalasi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu o'rinda tasviriy

san'at darslari o'quvchilarning kreativ ijodkorliklarini rivojlantirishda alohida o'rin tutadi. Tasviriy san'at fanini o'qitishda o'quvchilarda tasavvur va fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni ijodiy yondashuvga undash juda muhimdir. Ushbu maqolada tasviriy san'at fani o'quvchilarda kreativ ijodkorlikni shakllantirishning turli usullari va metodlari ko'rib chiqiladi.

1. Tasviriy san'at fanining o'quvchilarda kreativ ijodkorlikni rivojlantirishdagi o'rni

Tasviriy san'at darslari o'quvchilarda estetik didni rivojlantirish, ranglar va shakllar bilan ishlash orqali ijodiy fikrlashni rag'batlantirish imkonini yaratadi. Ijodkorlikni rivojlantirish uchun o'quvchilarga an'anaviy metodlardan tashqari, yangi va zamonaviy yondashuvlar ham taklif etilishi zarur. Bunday yondashuvlar o'quvchilarning tasavvurini kengaytiradi va ularni yangi g'oyalarni va kreativ qarorlar qabul qilishga undaydi.

2. Tasviriy san'at darslarida kreativlikni shakllantirishning metodik usullari
Tasviriy san'at fanida kreativlikni rivojlantirish uchun turli metodik yondashuvlar qo'llaniladi. Ulardan ba'zilari quyidagilar:

- Eksperimental yondashuv: O'quvchilarga yangi texnologiyalarni, materiallarni va texnikalarni qo'llash imkonini berish, tajriba qilish orqali ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.
- Problemali vazifalar: O'quvchilarga murakkab san'at asarlarini yaratish uchun muammolarni hal qilishga qaratilgan vazifalar berish.
- Ko'rgazmali metodlar: Tasviriy san'atning tarixiy asarlarini tahlil qilish, mashhur rassomlarning uslublarini o'rganish orqali kreativ tafakkurni rivojlantirish.
- Interfaol usullar: O'quvchilarni guruhlarga bo'lib, birgalikda san'at asarlari yaratishga undash.

3. Ijodiy tafakkur va tasavvur qobiliyatini rivojlantirish

Tasviriy san'at o'qituvchisi o'quvchilarni yangi g'oyalarni o'zlashtirishga va ularga kreativ yondashuvni qo'llashga o'rgatishi kerak. Buning uchun o'quvchilarni erkin fikrlashga va tasavvurlarini ifodalashga undash zarur. Shuningdek, o'quvchilarda tasavvur va kreativ fikrlashni shakllantirish uchun ko'plab tajriba va praktika mashqlarini o'tkazish lozim.

4. Tasviriy san'at fanining boshqa fanlar bilan integratsiyasi

Tasviriy san'at darslari o'quvchilarning boshqa fanlarga bo'lgan qiziqishlarini ham oshirishi mumkin. Masalan, san'at asarlari orqali matematika va fizika fanlari bilan bog'liq masalalarni o'rganish, san'atda geometrik shakllar va simmetriya tushunchalarini qo'llash o'quvchilarning keng fikrlash doirasini shakllantiradi.

5. O'quvchilarda axloqiy va estetik qadriyatlarni shakllantirish

Tasviriy san'at fanining o'quvchilarda estetik va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishdagi roli ham muhim. O'quvchilar san'at asarlari orqali dunyoqarashini kengaytiradi, o'zaro hurmat, chiroy va go'zallikni qadrlashni o'rganadi. Bu, o'z navbatida, ularning shaxsiyatini rivojlantirishga yordam

beradi. Tasviriy san'at fani o'quvchilarda vizual qobiliyatlarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu fan, asosan, rang, shakl, kompozitsiya, forma, va makon kabi san'atning asosiy elementlari orqali o'quvchilarning estetik sezgilarini va ijodiy qobiliyatlarini shakllantiradi. Tasviriy san'at bilan shug'ullanish, ularni ko'rish va tasavvur qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Quyida tasviriy san'atning vizual qobiliyatlarni rivojlantirishdagi ahamiyati haqida batafsil ma'lumot beraman:

1. **Rang va shaklni tushunish:** Tasviriy san'at o'quvchilarga ranglar va shakllar orqali dunyoni anglash imkoniyatini beradi. Ranglarni o'rganish, o'quvchilarga rangning muhim rolini tushunishga yordam beradi, ular ranglar orqali emosional holatlarni ifodalashni o'rganadilar. Shaklni tushunish esa ob'ektlar va kompozitsiyalarni tasavvur qilishda yordam beradi.
2. **Kosmos va makon hissi:** Tasviriy san'at, o'quvchilarda makon tushunchasini rivojlantirishga yordam beradi. Perspektiva, chizmada makonni yaratish, uch o'lchamli tasvirlar yaratish kabi mashqlar o'quvchilarga makonni qanday tashkil etish va bu makonda ob'ektlar qanday joylashishini o'rganishga yordam beradi.
3. **Ijtimoiy va hissiy tafakkur:** Vizual qobiliyatlarni rivojlantirish orqali o'quvchilar nafaqat san'atni o'rganadilar, balki ularning dunyoqarashi, jamiyat va madaniyatga bo'lgan yondashuvlari ham o'zgaradi. San'atning ifodalovchi kuchi, o'quvchilarda o'z hissiyotlarini tasvirlash va boshqalarning hissiyotlarini anglashga yordam beradi.
4. **Ijodiy fikrlashni rivojlantirish:** Tasviriy san'at faoliyati o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Chizish, bo'yash, tasvirlar yaratish orqali o'quvchilar yangi g'oyalar yaratish va mavjud imkoniyatlardan foydalanish qobiliyatini oshiradilar. Bu jarayon ularni aniq va ijodiy yechimlar topishga undaydi.
5. **Konsentratsiya va diqqatni jamlash:** San'at bilan shug'ullanish o'quvchilarni konsentratsiya qilishga o'rgatadi. Ular chizishda yoki rasmda mayda detallarni aniqlash, ranglarni to'g'ri tanlash va shakllarni yaratishda diqqatni jamlashni o'rganadilar.
6. **Ko'rish va tushunish qobiliyatlarini yaxshilash:** Tasviriy san'at darslarida ko'rish qobiliyatlari rivojlanadi. O'quvchilar har xil materiallar, usullar va texnikalar orqali vizual tafakkur ko'nikmalarini o'zlashtiradilar. Bu, ular uchun tasvirlarni yaxshiroq tushunishga, muammolarni echishga va ijodiy ravishda yangi g'oyalarni yaratishga yordam beradi.

Tasviriy san'at o'quvchilarni nafaqat san'atni yaratishga o'rgatadi, balki ularda vizual va ijodiy tafakkur qobiliyatlarini rivojlantiradi, ularni o'z dunyoqarashlarini kengaytirishga undaydi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytshimiz mumkini Tasviriy san'at fani o'quvchilarda kreativ ijodkorlikni shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Ushbu fan o'quvchilarda nafaqat tasavvur va estetik didni rivojlantiradi, balki ularni erkin va ijodiy fikrlashga, yangi g'oyalarni yaratishga undaydi. Tasviriy san'atni o'qitish jarayonida ijodiy yondashuvni rag'batlantirish, yangi metodlarni qo'llash va o'quvchilarga ko'plab ijodiy imkoniyatlar yaratish zarur. Bu orqali o'quvchilar nafaqat san'at asarlarini yaratishga o'rganadi, balki shaxsiy rivojlanishda ham katta yutuqlarga erishadilar. Ushbu maqola o'quvchilarda kreativ ijodkorlikni shakllantirishga qaratilgan turli metodik yondashuvlar va tasviriy san'at fanining ahamiyatini ochib beradi. Tasviriy san'at fani o'quvchilarda vizual qobiliyatlarni rivojlantirishda beqiyos ahamiyatga ega. Ushbu fan orqali o'quvchilar rang, shakl, kompozitsiya va makon kabi san'atning asosiy elementlarini o'zlashtirib, ko'rish va tasavvur qilish qobiliyatlarini rivojlantiradilar. San'at darslari, shuningdek, ularning ijodiy fikrlash, diqqatni jamlash va ijtimoiy-emotsional tafakkurini oshirishga yordam beradi. O'quvchilar san'at asarlari orqali o'z hissiyotlarini ifodalash va boshqalarning hissiyotlarini anglashni o'rganadilar, bu esa ularning estetik sezgilari va kreativ yondashuvlarini yanada boyitadi. Shuningdek, tasviriy san'at o'quvchilarni nafaqat texnik ko'nikmalar bilan tanishtiradi, balki ular uchun yangi g'oyalarni yaratish va mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanish imkoniyatini taqdim etadi. Shu bilan birga, san'at faoliyati, o'quvchilarda konsentratsiya, diqqatni jamlash va xatti-harakatlarida aniqlikni shakllantiradi. Bularning barchasi, o'quvchilarning umumiy intellektual va hissiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Xulosa qilib aytganda, tasviriy san'at o'quvchilarda vizual qobiliyatlarni rivojlantirishda nafaqat ko'rish va tasavvur qilishni, balki ijodiy va estetik tafakkurni, diqqatni jamlash va ijtimoiy hissiy o'zgarishlarni shakllantirishni ham ta'minlaydi. Bu esa, o'quvchilarning san'at orqali o'zlarini ifodalash va dunyoqarashlarini kengaytirishlariga imkon yaratadi.

FOYDALANILGHAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Xolmirzayeva, G. (2015). *Tasviriy san'at va uning ta'limdagi roli*. Toshkent: O'qituvchi.
2. Rahmatov, M. (2018). *San'atshunoslik: nazariy va amaliy yondashuvlar*. Toshkent: Ilm-Ziyo.
3. Tursunov, F. (2020). *Kreativ fikrlashni rivojlantirish metodlari*. Tashkent: Fan va texnologiya.
4. Yuldasheva, S. (2019). *San'at darslarida ijodiy yondashuvlarni qo'llash*. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
5. Zaynabova, S. (2022). *Estetik qadriyatlarini shakllantirishda tasviriy san'atning roli*. Tashkent: San'at va madaniyat.

